

Poslední týdny na výběr tvůrčí dílny při Šrámkově Sobotce

Sobotka, 25. května 2022 – Letošní 66. ročník Šrámkovy Sobotky, festivalu českého jazyka, řeči a literatury, je pod titulem Genius loci připraven od 2. do 9. července 2022. Přihlaste se do některé z tvůrčích dílen.

Součástí festivalu je řada celotýdenních (nebo kratších) tvůrčích dílen pro dospělé i děti. Jejich účastníci se za vedení zkušených lektorů věnují aktivitám souvisejícím s českým jazykem, řečí a literaturou. A jako ostatní návštěvníci festivalu zažívají další bohatý program v podobě přednášek, autorských a scénických čtení, besed, výstav, pořadů pro děti, divadel, koncertů či filmových projekcí. Při 66. ročníku tomu není jinak.

Přihlásit se do tvůrčích dílen je možné prostřednictvím webových stránek festivalu, kde je umístěn registrační formulář. Přihlaste sebe, přihlaste své blízké. Registrace je nejvýhodnější do konce května.

Jaká je nabídka? Garantka dílen, členka přípravného výboru festivalu Lada Blažejová říká: „*Za stálíce můžeme považovat dílnu věnovanou literární kritice s E. Gilkem, tvůrčímu psaní s D. Fischerovou, překladu z angličtiny a němčiny, rozhlasové tvorbě či improvizaci (V. Křešadlová). Novinkou letošního ročníku bude dílna adaptace nedramatického textu pro divadlo. Téma festivalu genius loci uchopuje dílna Město jako partitura – čtení a interpretování místa R. Černika, která bude prostřednictvím site-specific divadelně ohledávat různá sobotecká zákoutí.*“

Pomyslným rodinným stříbrem jsou dílny uměleckého přednesu. Hlasová interpretace uměleckého textu bude tradičně naplní i učitelské dílny vedené H. Kofránkovou. Všechny dílny doplňuje praktická Hlasová dílna O. Strašákové a oblíbená Dílna sborového zpěvu vedená J. Šlupkou Svěrákem.

Pro zájemce o vzdělávání jsou připraveny didaktické dílny: Jak zažehnout u malých dětí vášně ke čtení a Dílna pro rozvoj čtenářství se žáky základní školy vedená známým didaktikem O. Hausenblasem. Jednodenní odpolední didaktické dílny budou letos věnovány osvědčeným cvičením tvůrčího psaní (R. Nekuda), on-line kvízům (I. Lubinová) a možností využití prostoru při výuce (E. Marková).

A pro děti? „*Dětských dílen je připraveno rovnou pět, vyberete si podle věku i zájmu dítěte. Mají i potenciál příměstského tábora,*“ konstatuje vedoucí Městského kulturního střediska Sobotka Pavlína Havlová. „*Neváhejte a přihlaste vaše ratolesti. Nejmenší děti od 3 let mohou navštěvovat dramatickou dílnu nebo výtvarně-hudební dílnu. Pro děti ve věku 6–12 let vám nabízíme dílnu s názvem Začarovaná zahrada, kde budou děti objevovat zajímavá místa. Dílna Fantastické psaní K. Smolíkové je vhodná pro děti od 9 do 15 let a bude krotit draky, ufony a duchy. A nejstarší děti ve věku 10–15 let se mohou přihlásit do Hudební píDílny a řáDílny J. Mrázka.*“ Festival je „family friendly“ – rodiče mohou absolvovat dílny pro dospělé a zároveň si být jisti, že jejich děti tráví čas smysluplně a bezpečně. Pro děti je zároveň organizována odpolední linie divadel a autorských čtení.

Frekventanti dílen vystupují při jejich **přehlídce** v pátek odpoledne a večer (části Odtroubeno!, Uprostřed cesty, Před spaním?, A tak dále). Výstup dětských dílen festival uzavírá. **Podrobnosti o dílnách** podává webová stránka <https://sramkovasobotka.cz>.

Kontakt pro média: Jan Bílek, člen Přípravného výboru ŠS, 605 301 191, bilek.jan1@gmail.com; Lada Blažejová, členka Příprav. výb. ŠS, garantka dílen 774 139 636, dilny@sramkovasobotka.cz.

Příloha: Dílny tvůrčí a didaktické

VÍCEDENNÍ PRO DOSPĚLÉ

Dílna pro rozvoj čtenářství se žáky ZŠ 6.–8. července

PhDr. Ondřej Hausenblas

Číst s prožitkem a přitom pečlivě? Můžou naše hodiny literární výchovy na 1. i 2. stupni základní školy vycházet z toho, co se děje v mysli a srdci čtenáře při skutečném čtení? Zkusíme poznávat, čím je text vhodný pro výuku („didaktický potenciál textu“), jak najdeme pravé cíle k práci s textem (čtenářská gramotnost) a jak připravit hodinu, v níž není plevel a která žákovi přinese plody (plánování pozpátku). Budeme upřímně nacházet, co dobrého můžeme nabídnout kolegyním i co se potřebujeme sami jako čtenáři i jako učitelé naučit.

Dílna rozhlasové tvorby

MgA. Josef Kačmarčík

Účastníci si přiblíží proces tvorby rozhlasové hry, od vzniku textu přes nahrávání až k post-produkčním pracem (stříh, ozvučení, hudba) a výslednému tvaru. Dotkneme se dramaturgické, režijní a snad i herecké práce, vyzkoušíme práci se zvukem, hlasem, hudbou i reálnými prostředími. Co lze v rozhlase využít, kde hledat impulsy pro práci i rozvinutí situace? Prozkoumáme, jak může zvuk vytvářet prostor a jak prostor ovlivňuje zvuk. Pokusíme se o krátká rozhlasová díla, protože potřeba sdělovat by měla být základní motivací pro tvorbu.

Dílna sborového zpěvu

Mgr. Jiří Šlupka Svěrák

Zdravě ambiciózní hudební setkávání s repertoárem sestaveným z lidové poezie, v němž se objevují sbory, voicebandy i sóla. Tradičně nevynecháme také jazzové, rockové i spirituálové písně. Pokud hrajete na nějaké nástroje, vezměte je s sebou, mohli bychom vytvořit i malou doprovodnou kapelu.

Dílna spříznění překladem z angličtiny

Mgr. Petra Martínková

Překlad nejsou žádné čáry, a tak skrze ducha – nejen, ale hlavně genia loci – literárních děl od (moderní) klasiky po post(post)modernu společným úsilím objevujeme jeho kouzla napříč styly i žánry od povídky přes písňový text až po komiks, abychom mohli s radostí pokračovat samostatně, ať se nám překládání stane koníčkem, nebo každodenním chlebem.

Dílna tvůrčího psaní

Daniela Fischerová

Hlavní téma bude stavba a smysl příběhu. Budeme si hrát s jazykem a dotkneme se i dramatu. Bohužel se nebudeme věnovat poezii, básníci přijdou zkrátka, poezie už se nám do programu nevejde.

Dílna uměleckého přednesu

MgA. Jakub Doubrava, MgA. Vít Roleček, Mgr. Aleš Vrzák, MgA. Mgr. Gabriela Zelená Sittová
Zaměříme se na interpretační práci s literárním textem vhodným k přednesu. Účastníci se pod vedením lektora vypořádají s dokončením výběru literárního textu k přednesové interpretaci (vhodná je poezie nebo próza, nikoliv monolog) a budou se v maximálně pětičlenné skupině nořit do sfér rozboru, výkladu, prokreslování představ, prožití, hledání interpretačního klíče, zkoušení, hlasových improvizací, pokusů, omylů, boje s pamětí, nových výkladů, dalšího zkoumání... a nakonec možná vystoupí v připraveném recitačním výkonu.

Divadelní adaptace (ne)dramatického textu

MgA. Kristýna Čepková

Provedeme účastníky zákulisím i úskalími divadelní adaptace či dramatizace prozaického i poetického textu. Dílna se bude skládat z teoretické části (s konkrétními ukázkami z divadelní praxe) a z části tvůrčí, kdy si společně vyzkoušíme adaptovat vybraný text pro divadlo. Účastníci si budou moci text sami vybrat z několika variant, což jim umožní také vhled do dramaturgické práce a uvažování.

Genius loci a dílna německého překladu

Mgr. Tomáš Dimter

Překladačská dílna bude zaměřena na intenzivní práci s německy psanými texty, jejichž tématem je genius loci, ať už v podobě velkoměsta, džungle, pouště, zastrčeného kouta v Sudetech stejně jako kavárny uprostřed maloměsta. Zjistíme, jak se mění jazyk autorů, kteří podléhají kouzlu genia loci, ale i těch, kteří se mu brání. Rozmanité texty, zábava zaručena.

Hlasová dílna

Mgr. Olga Strašáková

Zkusíme si práce na technice mluveného projevu vedoucí ke kultivovanému hlasu. Budeme pracovat s hlasem pomocí vyjadřovaných emocí, prostřednictvím písní, říkadel a básní. Postupně se dostaneme ke stupňovanému rytmickému členění řeči, správnému dýchání, držení a postoji těla, pružnému hlasovému začátku a přizpůsobení hlasu prostoru. Vynasnažíme se potlačovat zvukovou monotónnost projevu a nacházet cestu k zvučnému a nosnému hlasu, a to správnou výslovností, frázováním, funkční proměnou výšky, síly a tempa promluvy.

Hra s místy v improvizacích a jevištních imaginacích

Mgr. et MgA. Václava Křesadlová, Ph.D.

Dramatický obraz místa s sebou nese základ situace i příběhu. V semináři budeme zkoušet a zakoušet MÍSTO pomocí jevištních imaginací, improvizací a tvorby. V představách uvnitř dramatických her „ztělesňujeme“ prostor jako jeden z prvních směrů naší vizualizace. Je to jeden z tvarů, který vzniká na základě pociťování atmosféry. Zachytíme-li atmosféru představ o místě v dramatické hře, skoro automaticky jsme vedeni k situaci, události či k příběhu. A tak můžeme/budeme existovat ve společné hře a zkoušet přesah do osobní/osobnostní tvorby.

Jak zažehnout u malých dětí vášeň ke čtení 4.–5. července

Mgr. Marie Podvalová, Mgr. Julie Dominika Zemanová

Patříte mezi ty, pro které jsou knihy a čtení důležité, a chtěli byste pro to nadchnout i děti kolem vás? V dílně si společně ukážeme, jaké tři věci nejvíce ovlivňují to, jestli se nám to podaří. Zaměříme se na děti ve věku od 2 do 7 let. Z dílny si odnesete nejen praktické tipy, jak u dětí lásku ke čtení zažehnout, ale i inspiraci, jaké knihy s dětmi číst nebo jim doporučit. A to ať jde o děti ve vaší rodině, ale i v knihovně, školce, případně škole.

Město jako partitura – tvůrčí dílna čtení a interpretování místa

Mgr. et MgA. Roman Černík

A někdy se mi jen tak chce jít ulicemi, procházet zákoutí, dotýkat se detailů, nahlížet do dveří pootevřených, číst si příběhy kroků a stínů otištěných na schodech, obrubnicích, naslouchat veršům otištěným do staré dlažby z kočičích hlav. Jindy se stačí za příběhy protáhnout zdivočelou stepí dávných skladišť, dílen, číst. Město je obraz, město je partitura, stačí se jen naladit, nakročit, obejmout, pohladit. Zvu své seminaristy k objevování místa prostřednictvím drobných performativních akcí. Zkusíme rozeznít skryté hladiny Šrámkovy Sobotky.

Od interpretace ke kritice

doc. Mgr. Erik Gilk, Ph.D.

Zaměříme se na bedlivé čtení prozaických textů moderní a obzvláště polistopadové české literatury. Diskuse bude věnována loni vydanému českému překladu románu Nevědění Milana Kundery a následné kritické reflexi. Seznámíme se s rukopisnou verzí novely Ladislava Fukse Spalovač mrtvol (1967) a porovnáme vyznění odlišného způsobu vyprávění v původní a knižní verzi. Všechny naše názory budou vycházet z našeho originálního rozumění literárnímu textu a uplatníme je při psaní recenze aktuálního prozaického nebo básnického díla.

Učitelská interpretační pro účastníky EXODu a další zájemce

Mgr. Hana Kofránková

Zvládnutí přednesu a výrazného čtení musí patřit k výbavě každého učitele češtiny! Vycházíme z tradice sólového i kolektivního přednesu. Zabýváme se interpretací poetických i prozaických textů. Věnujeme se především nastudování kolektivního vystoupení, prostor mají též individuální konzultace. Výstup dílny v podobě samostatného pátečního programového bloku patří k vrcholům přehlídky tvůrčích dílen. Dílnu nabízíme jako součást pobytového balíčku učitelského EXODu a je možné domluvit i účast dalších zájemců. Časový rozvrh práce v dílně se nekříží s přednáškami.

JEDNODENNÍ PRO DOSPĚLÉ

Osvědčená cvičení tvůrčího psaní

4. července od 14:00

MgA. René Nekuda

Poznejte metody, které můžete okamžitě využít ve svých hodinách, a děti budou nadšené. Pojďme společně prozkoumat osvědčená cvičení tvůrčího psaní, kterými prošlo již několik tisíc studentů. Jejich zaměření je nejen na rozvoj vyprávěcích dovedností, ale samozřejmě se dotýkají i sebe-poznání a prozkoumávání vlastní tvořivosti. Rád vám představím svá esa z rukávu, která se vyvíjela v průběhu mé desetileté praxe coby lektora tvůrčího psaní. V závěru semináře můžeme společně diskutovat o všem, co vás jen napadne a bude zajímat.

Genius loci jako cesta ke čtenáři

5. července od 14:00

Mgr. Eva Marková

Prostor. Jedna ze základních kategorií určujících literární text. Ale jak si s ním poradit ve školní třídě? Dílna nás provede několika ukázkami z prózy i poezie, na kterých si ukážeme, jak můžeme pracovat s prostorem při hodinách literární výchovy, zapojíme i tvůrčí psaní a zamyslíme se nad tím, jak lze při práci se školní třídou využít fenomén procházky. Dílna je určena primárně druhostupňovým a středoškolským učitelům, kteří si z ní odnesou konkrétní aktivity a pracovní listy.

Online kvízy ve výuce

7. července od 14:00

Mgr. et MgA. Ivana Lubinová

Hravé kvízové aplikace mě během distanční výuky (češtiny na střední odborné škole) zachránily před vyhořením, a tak jsem na ně nezanevřela a používám je dál. Zkouším jejich didaktický potenciál (o tom si budeme povídat) a stále vytvářím nové kvízy. Zaměříme se jednak na technickou stránku (především aplikace Quizizza Nearpod), jednak na obsahovou (jak položit otázku, na co se ptát).

VÍCEDENNÍ DĚTSKÉ

Dramatická dílna: Hledání divadelných sítí s pavoukem Čendou (pro děti od 3 do 6 let)

MgA. Mgr. Dominika Prokopová, Mgr. BcA. Majka Šmolková

V naší dramatické dílně se necháme inspirovat pohádkou od Pavla Čecha – Dobrodružství pavouka Čendy. Zjistíme, jaké tajemství ukrývá starý dům a proč je důležité mít kukačkové hodiny. Přes společné objevování prostoru, hry a tvoření postupně dospějeme k představení aneb podíváme se na svět očima jednoho malého pavoučka ukrytého třeba i pod naší postelí.

Prostorotvorba pro nejmenší – dětská výtvarně-hudební dílna (pro děti od 3 do 6 let)

Karolína Keijsperová a Eliška Míšková

Pojďme se spolu podívat na rozmanité formy prostoru u nás i v cizině. Budeme si povídat o tom, co musí mít správný dům, aby se nám v něm dobře bydlelo, a o tom, proč se někdy můžeme v lese cítit jako doma. Děti si zkusí zajímavé výtvarné techniky, naučí se lidové písně z celého světa. Hravou formou si zkusí pracovat s prostorem a barvou. Jak říká Pipi Dlouhá Punčocha: „To jsem nikdy nedělala, to mi určitě půjde!“

Odpolední procházky pro děti (od 3 do 10 let)

Bc. Kateřina Šafářová

Procházky jsou určené dětem předškolního a mladšího školního věku. Budou společně s lektorkami objevovat zákoutí Sobotky a mít možnost si zahrát hru, vytvořit drobné výtvarné dílo či společně zažít nové dobrodružství.

Začarovaná zahrada (pro děti od 6 do 10 let)

MgA. Eva Suková, Ph.D.

Vycházíme z Trnkovy Zahrady a zároveň z motta letošního ročníku – Genius loci. Budeme objevovat zajímavá místa, ať už venku, nebo vevnitř, vymýšlet si, co by se právě zde mohlo odehrávat, kdo by tu mohl žít. Podle fantazie budeme psát příběhy, poezii, nebo i scénáře. Vyzkoušíme si prvky divadla, některá místa se pokusíme nechat ožít herečky, jiná pomocí vyprávění a psaní. Kromě práce na našem hlavním tématu budeme hrát různé hry na skupinovou spolupráci, na rozvoj slovní zásoby a částečně i jednoduchá herecká cvičení.

Fantastické psaní – dílna na zkrocení draků, ufonů a duchů (pro děti od 9 do 15 let)

Mgr. Klára Smolíková

Společně se rozepíšeme na žánrech, které mladé čtenáře baví. Ať už je to fantasy plné draků, magických předmětů a vrtošivých bohů, nebo sci-fi, ve kterých se létá vesmírnými loděmi, cestuje časem a vyjednává s roboty. Nezapomeneme na příběhy strašidelné, takže pisatele čeká sestup do temných zákoutí lidské duše nebo aspoň do sklepa. Naše místa se často nacházejí v paralelních světech, ale vejít do nich můžeme skrz branku v zahradě. Od psaní si odpočineme u skvělých komiksů. Projdeme tvůrčím procesem od scénáře přes kresbu až po lettering.

Hudební píDílina a řáDílina II (pro děti od 10 do 15 let)

MgA. Jan Mrázek

Berme to tak, že píseň je jako rostlina. Pak je ovšem třeba najít místo, kam ji zasadit! Co se bude dít? 1. PíDění: Po místech, která v sobě mají píseň, a po písničkách, které se hodí pro nějaké místo. 2. ŘáDění: Každý jak umí – hlasem, pohybem, boucháním, dupáním, hraním na něco, hraním si na něco. 3. ZasaDění: improvizací dojdeme k hudební a divadelní tvorbě, inspirované konkrétními místy v Sobotce.